

بررسی خود ناسازگاری و انتخاب مناسبترین پلی نایزر

درچند رقم تجارتي زردآلو

جليل دژم پور و حميد رهنمون

اعضای هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی - ایستگاه سهند

زردآلو (*Prunus armeniaca* L.) به عنوان یکی از کهن ترین درختان میوه مناطق معتدله در ایران، در سالهای اخیر بصورت باغات تجارتي و یکدست از ارقام جدید رو به گسترش است. کشت و توسعه ارقام جدید مستلزم شناخت کافی از میزان خود ناسازگاری (Self - incompatibility) آنها و در نظر گرفتن ارقام پلی نایزر (Pollinizer) می باشد. بدین منظور پژوهشی از سال ۸۴-۱۳۷۹ در ایستگاه تحقیقات باغبانی سهند بر روی ۶ رقم زردآلوی تجارتي بنامهای: نصیری، اردباد، قربان مراغه، قرمز شاهرود، درشت ملایر و کانیومورد اجرا گذاشته شد. در این بررسی در قالب طرح آزمایشی بلوکهای کامل تصادفی از هر رقم سه درخت بعنوان سه تکرار انتخاب شدند و قبل از باز شدن جوانه های گل برای هر تیمار به تعداد ۱۵۰-۱۰۰ گل توسط قفس های توری و پاکتهای سلفنی ایزوله گردید. تعیین میزان خود سازگاری در شرایط مزرعه به سه روش: اتوفرتیلی (Autofertility)، تلقیح دستی پس از اخته کردن و تلقیح دستی بدون اخته کردن با گرده خودی انجام پذیرفت. جهت تعیین بهترین پلی نایزر پس از اخته کردن توسط دانه گرده ارقام دیگر تلقیح مصنوعی شدند آزمایش زنده بودن دانه های گرده با تعیین درصد جوانه زنی آنها در محلول آگار و ساکاروز انجام پذیرفت. نتایج نشان داد ارقام تحت مطالعه به جزء رقم کانیو درصد خود سازگاری بسیار پائین داشته و جزو ارقام خود ناسازگار محسوب می شوند و لذا در کشت این ارقام جهت تولید محصول اقتصادی حتماً بایستی رقم پلی نایزر نیز در نظر گرفته شود همچنین در این آزمایش برای هر بک از ارقام بهترین رقم پلن دهنده انتخاب و معرفی شده است.